

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/90/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421201917
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1421201917.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobkyne: S. I., R.. XX.XX.XXXX, D. Č.Ň., XXXX/X, D., zastúpená JUDr. Tatiana Tökölyová, PhD., advokátka, Druidská 4, Bratislava, proti žalovanej: D. S. I., R.. XX.XX.XXXX, D. Č. XXXX/X, D., o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 9C/41/2021-237 zo dňa 23. marca 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaná má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil jej vlastnícke právo v podiele 1 k celku k nehnuteľnostiam titulom vrátenia daru, zapísaným v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor pre okres Bratislava X., obec BA - m.č. A., katastrálne územie A. zapísaných na LV č. XXXX a to byt č.X, na X. podlaží bytového domu na Č. X C. D., súp. č. XXXX, postaveného na parc. č. XXXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti 223/10000-in k celku, garáž č. XX v suteréne bytového domu na Č.E. X C. D., súp. č. XXXX, postaveného na parc. č. XXXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti 38/10000-in k celku (ďalej len „nehuteľnosti“). Zároveň rozhodol, že žalovanej sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal zistil, že dňa 24.09.2007 žalobkyňa ako daryňa a žalovaná a F. I. ako obdarovaní, uzavreli darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností k celku. Nehuteľnosti žalobkyňa darovala svojmu synovi a jeho manželke a to každému rovnakým dielom. Touto zmluvou sa zároveň zriadilo v prospech daryne vecné bremeno, a to doživotné bývanie daryne v darovanom byte a doživotnej starostlivosti a opatery daryne. Žalobkyňa vo výpovedi uviedla, že nikdy nepočula hádky medzi jej synom a žalovanou, ale vie, že tam bola tretia osoba. Za trvania manželstva syna a žalovanej vzťah žalovanej k nej bol viac menej chladný, nemali si čo povedať, ale konflikty medzi nimi neboli. V súčasnosti medzi sebou nemajú žiadny vzťah, nenavštevujú sa, ani si netelefonujú. Odkedy žalovaná opustila spoločnú domácnosť, neprejavuje o ňu žiadny záujem. Keď sú Vianoce, alebo má sviatky, pošle jej sms. Žalovaná, hoci je zdravotná sestra, jej neponúkla akékoľvek vyšetrenie. Je ale tiež pravdou, že pokiaľ sa jedná o zdravotný stav ani o žiadnu pomoc v tomto smere žalovaná nepožiadala. Spýtala sa jej, že keď jej lekár predpíše injekcie, či bude ochotná jej ich pichať, žalovaná sa vyjadrila, že áno. Žalovaná vypovedala, že potom, ako mala obavu z fyzického napadnutia zo strany jej manžela, bola nútená odsťahovať sa do podnájmu. Synovia za ňou chodili,

prebývali tam. Nakupovala im potrebné veci, starala sa o nich, učila sa s nimi, varila im. Pokiaľ sa jedná o žalobkyňu, nikdy ju nepožiadala o pomoc, ktorú by jej poskytla, ak by jej to bolo umožnené. Keď bola s deťmi, vždy sa pýtala, ako sa má babka, či niečo nepotrebuje, pretože mala strach priblížiť sa k bývalému manželovi, ktorý ju počas manželstva 1x napadol, dal jej facku, čo však v nej vzbudzovalo obavu, že by sa to mohlo zopakovať. Psychické násilie zo strany jej manžela videla v tom, že si ju nevážil, nezastal si ju, bola to posledné, na koho si spomenul. Dôvodom rozvodu nebol jej súčasný partner. Pracovala ako zdravotná sestra na Kramároch na geriatrii, nemala možnosť vybavovať žalobkyňu vyšetrenia alebo konzultácie na iných oddeleniach. V súčasnosti pracuje ako zdravotná sestra na JIS a novorodeneckom oddelení. Svedok F. I., ktorý je synom žalobkyne a bývalým manželom žalovanej vypovedal, že to, že žalobkyňa sa vôbec rozhodla svoj byt darovať jemu a žalovanej „spískali“ žalobkyňa a žalovaná. On len išiel podpísať papiere. Tiež by chcel, aby žalovaná žalobkyňi tú polovicu predmetných nehnuteľností vrátila. Uviedol, že žalovaná k nim prišla aj s dcérou z prvého manželstva, otehotnela, bývali v byte žalobkyne spolu skoro 19 rokov. Ich manželstvo bolo rozvedené z dôvodu druhého chlapa žalovanej. Žalovanej dal jediný krát facku. Prosil ju, aby ho už neprovokovala, pokračovala v tom, „vystrelila“ mu ruka. Potom sa jej ale ospravedlnil. Nevie, o akom psychickom násilí údajne jeho voči žalovanej hovorí. Je pracovne veľmi vyťažovaný, doma chcel mať klud. Pre rodinu robil všetko, čo mohol, veľmi sa snažil. Žalobkyňa a žalovaná sa spolu moc nebavili, nebolo ani o čom. Žalovaná má kľúče od bytu. Starostlivosť o deti mali so žalovanou rozdelenú. Je faktom, že keď požiadal žalovanú o pomoc, pomohla mu. Svedkyňa E. N., ktorá 11 rokov žije s bratrancom žalovanej vypovedala, že v rámci rodiny sa navštevovali aj so žalobkyňou aj so žalovanou. Podľa nej dôvodom rozvodu manželstva žalovanej s jej mužom F. I. bol vzťah žalovanej s iným mužom. Svedkyňa ďalej uviedla, že žalobkyňa mala v predmetnom byte svoju izbu, v ktorej sa viac menej zdržiavala. Bola tam dosť veľká nenávisť žalovanej k žalobkyňi. Žalovaná nezniesla, aby žalobkyňa brala ich deti na ruky. Nechcela, aby žalobkyňa mala k deťom prístup. Ani pred rozvodom, ani po rozvode sa žalovaná o žalobkyňu nezaujímal. Listom zo dňa 27.01.2021 žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzvala žalovanú na vrátenie daru s odôvodnením, že sú nepretržite naplnené ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa k darcyni pani I. správa naďalej tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Žiada ju o vrátenie darovaných nehnuteľností ihneď po doručení tejto výzvy. Žalobkyňa uviedla, že hrubé porušenie dobrých mravov spočíva predovšetkým v tom, že je podľa nej nemorálne a sebecké opustiť dve maloleté deti, ktoré potrebujú obidvoch rodičov, predovšetkým svoju matku. Vyhovárať sa na svoje „dôvody“ je účelové a sebecké. Intenzita, dlhodobosť a sústavnosť hrubého porušenia dobrých mravov z jej strany oprávnené založilo zákonné právo darcu na uplatnenie si práva na vrátenie daru.

1.2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 137 písm. b/ C.s.p., § 628 ods. 1, 2, 3, § 630 Občianskeho zákonníka, keď žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keď na základe výzvy o vrátenie daru jej žalovaná dar nevrátila. Je potom príslušný súd spôsobilý posúdiť naplnenie zákonnej požiadavky § 630 Občianskeho zákonníka, ktorá oprávňuje darcu žiadať o vrátenie daru za predpokladu, že obdarovaný sa k nemu, alebo členom jeho rodiny správa spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy. Kvalitu a kvantitu tohto porušenia je pritom oprávnený posúdiť výlučne súd. Vlastníckeho práva nie je možné vlastníka zbaviť bez preukázania naplnenia zákonných znakov § 630 Občianskeho zákonníka. Darca sa totiž môže domáhať vrátenia daru prostredníctvom súdu, resp. uzavrieť s obdarovaným dohodu o vrátení daru. Žalobný návrh (petit) je podľa názoru súdu schopný za splnenia a preukázania hmotnoprávných podmienok nároku na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, privodiť úspech žalobkyne v spore. Je tomu tak preto, že doručením prejavu vôle darcu o odvolaní daru (výzva, resp. žiadosť o vrátenie daru) obdarovanému, sa ruší darovacia zmluva a obnovuje sa pôvodný právny vzťah, t.j. obnoví sa vlastníctvo darcu k veci (veciam) ex tunc a obdarovaný, ktorý sa tak stal neoprávneným držiteľom, je povinný mu vec vydať. Ak tak neurobí dobrovoľne, môže sa darca ako vlastník veci domáhať na súde ich vydania (§ 126 Občianskeho zákonníka). V prípade, ak predmetom daru boli nehnuteľnosti a obdarovaný tieto nehnuteľnosti v čase rozhodnutia súdu neužíva, pričom však je jeho vlastnícke právo (v danom prípade spoluvlastníckemu podielu) evidované v katastri nehnuteľností a obdarovaný dobrovoľne neučiní žiadny úkon pred príslušným orgánom katastra smerujúci k zosúladieniu skutočného stavu spočívajúcim v existencii pôvodného vlastníckeho práva darcu so stavom v katastri nehnuteľností, má darca možnosť na súde domáhať sa určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré predstavujú predmet daru. Na takomto určení má darca naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v odstránení jeho právnej neistoty, ktorá má svoj pôvod v nesprávnom zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Rozsudok súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu - darcu pritom môže byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. (§ 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku).

1.3. Aby bol darca úspešný pri uplatnení práva na vrátenie darcu, musí byť súčasne splnených niekoľko formálnych aj materiálnych hmotnoprávných podmienok, vyplývajúcich z hypotézy § 630 Občianskeho zákonníka. Základným predpokladom úspechu v spore o vrátenie daru je, že muselo dôjsť k platnému darovaniu. Formálnou podmienkou vrátenia daru je povinnosť darcu vyzvať obdarovaného na vrátenie daru. Výzva, resp. žiadosť o vrátenie daru je jednostranný právny úkon darcu voči obdarovanému. V žiadosti musia byť špecifikované dôvody, pre ktoré sa darca vrátenia daru domáha. Musia v nej byť uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí porušenie dobrých mravov voči nemu, alebo jeho rodine a pre ktoré sa vrátenia daru domáha. Až doručeníím takejto výzvy obdarovanému nastanú jej právne účinky (za súčasného splnenia zákonných predpokladov § 630 Občianskeho zákonníka), ktorými je, že sa darovacia zmluva zrušuje od počiatku (ex tunc) a obnovuje sa vlastnícke právo darcu k predmetu daru. Žiadosť o vrátenie daru je úkonom hmotnoprávnym a darca ju obdarovanému môže doručiť aj mimo súdneho konania. Žiadosťou o vrátenie daru však môže byť aj súdna žaloba. V takom prípade jej účinky nastanú doručeníím žaloby žalovanému v konaní. Pre naplnenie ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje hrubé porušovanie dobrých mravov, pričom je potrebné zohľadniť predovšetkým intenzitu, dĺžku a dôsledky porušovania dobrých mravov obdarovaným. Pre toto posúdenie sú rozhodujúce objektívne okolnosti a nie prípadné subjektívne okolnosti na strane darcu, spočívajúce napr. v jeho predstavách, ako mal obdarovaný s darom naložiť. Za hrubé porušenie dobrých mravov možno považovať porušenie značnej intenzity alebo porušovanie, ktoré možno označiť ako sústavné. Nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi však naplňuje znaky § 630 Občianskeho zákonníka. Právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným (R31/1999). Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok vrátenia daru, tak ako to namietajú žalobkyňa. Dobré mravy nie sú v občianskom zákonníku definované. Normy občianskeho práva operujúce s pojmom „dobré mravy“ patria k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, teda k takým, hypotéza ktorých nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia, v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností (porovnaj uznesenie NS ČR 33Cdo 3547/ 2009 z 29.11.2010). Za hrubé porušenie dobrých mravov judikatúra zhodne s právnou teóriou považuje porušenie dobrých mravov značnej intenzity, alebo dlhotrvajúce, sústavné porušovanie dobrých mravov. Môže ísť napríklad o fyzické násilie, hrubé urážky alebo neposkytnutie potrebnej pomoci. To, či správanie obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny možno kvalifikovať ako správanie hrubo porušujúce dobré mravy, je vždy potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu.

1.4. Súd prvej inštancie uviedol, že vyhodnotením vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, za trvania manželstva syna žalobkyne a žalovanej vzťah žalovanej k žalobkyňi bol viac menej chladný, nemali si čo povedať, ale, a to súd zvyrazňuje, ako uviedla sama žalobkyňa, konflikty medzi nimi neboli. Žalobkyňa síce uviedla, že v súčasnosti medzi sebou nemajú žiadny vzťah, nenavštevujú sa, ani si netelefonujú. Ale, keď sú Vianoce, alebo má žalobkyňa sviatky, žalovaná jej pošle sms. Žalovaná sa prostredníctvom synov zaujíma a zaujíma o žalobkyňu, pýta sa ich ako sa babka má, či niečo nepotrebuje. Nemožno vyčítať žalovanej, že žalobkyňi ako zdravotná sestra nevybavuje vyšetrenia a konzultácie na oddeleniach nemocnice na Kramároch, keď jednak ju žalobkyňa o toto nepožiadala a ani objektívne nemožno od nej takúto pomoc žiadať a ani takúto možnosť nemala. Keď sa žalobkyňa opýtala žalovanej, či bude ochotná pichať jej injekcie, ak jej ich lekár predpíše, žalovaná sa vyjadrila kladne. To, že sa žalovaná po rozvode manželstva so synom žalobkyne zo spoločného bytu odsťahovala, je asi prirodzený stav rozvedených manželov. Ako sama žalovaná uviedla, a v konaní to nebolo spochybnené, synovia za ňou chodili, prebývali u nej. Nakupovala im potrebné veci, starala sa o nich, učila sa s nimi, varila im. Žalovaná sa opakovane vyjadrila, že žalovaná ju nikdy o žiadnu pomoc nežiadala, nepochybne by jej ju poskytla, ak by jej to bolo umožnené. Svedok F. I., ktorý je synom žalobkyne a bývalým manželom žalovanej tiež vypovedal, že žalobkyňa a žalovaná sa spolu moc nebavili, nebolo ani o čom. Starostlivosť o deti mali so žalovanou rozdelenú. Je faktom, že keď žalovaný požiadal o pomoc, pomohla mu. Svedkyňa E. N. potvrdila, že žalobkyňa mala v predmetnom byte svoju izbu, v ktorej sa viac menej zdržiavala. Pokiaľ sa svedkyňa vyjadrila, že ani pred rozvodom, ani po rozvode sa žalovaná o žalobkyňu nezaujíma, táto skutková okolnosť z vykonaného dokazovania nevyplývala.

Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na skutočnosť, že rozvodu manželstva predchádzali hádky sprevádzané výbuchmi zlosti a osočovania zo strany žalovanej, čo ako matka syna ťažko znášala, vyvolávali v nej stres a napätie. Toto nemožno pričítať na vrub žalovanej v súvislosti s obsahom zriadeného vecného bremena, rovnako aj pokiaľ sa jedná o starostlivosť žalovanej o ich synov. Súd sa stotožňuje so žalovanou v tom, že žalobkyňa má vecné bremeno - právo doživotného bývania v predmetnom byte i doživotnú starostlivosť zabezpečené. Žalobkyňa nehnuteľnosti využíva v plnom rozsahu. Starostlivosť a opateru v súčasnosti nepotrebuje, pretože je sebestačná v seba obslužných aktivitách a činnostiach. Vo svojom pomerne vysokom veku upratuje v ich bytovom dome, čo tiež nepochybne reflektuje jej relatívne dobrú fyzickú kondíciu. Žalobkyňa zatiaľ nepotrebuje a nie je odkázaná na sústavný záujem v podobe každodenného alebo pravidelného zabezpečovania starostlivosti o ňu, napríklad poskytovaním stravy, zabezpečovaním nákupov alebo udržiavaním čistoty jej domácnosti. Nemožno tiež neuviesť, že súčasťou darovacej zmluvy nebola zaopatrovacia zmluva, z ktorej by žalovanej takáto povinnosť vyplývala. Preto skutočnosť, že žalovaná daryni takúto pravidelnú starostlivosť neposkytuje podľa názoru súdu nepredstavuje správanie, ktoré by bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi a to ani s ohľadom na majetok nadobudnutý od nej darovacou zmluvou. Ostatné skutočnosti, v ktorých žalobkyňa videla hrubé porušenie dobrých mravov žalovanou v konaní preukázané neboli. Na záver nemožno tiež nepoukázať aj na skutočnosť, že žalovaná s bývalým manželom vlastní záhradu v záhradkárskej osade v K., ktorú žalobkyňa užíva a trávi v nej väčšinu svojho času. Aj to je prejav dobrej vôle zo strany žalovanej keď vie, že žalobkyňa tú záhradu miluje. Na základe vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že v konaní nebolo preukázané, že sa žalovaná ako obdarovaná z darovacej zmluvy uzavretej s daryňou - žalobkyňou dňa 24.09.2007 správala po uzavretí zmluvy voči daryni v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno tvrdenia, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.5. Na účely hodnotenia predložených čestných prehlásení ako dôkazných prostriedkov a na objasnenie právnej povahy čestného prehlásenia v civilnom konaní prvoinštančný súd uviedol, že Civilný sporový poriadok, ale ani iný predpis civilného práva, čestné vyhlásenie ako osobitný dôkazný inštitút, na rozdiel od Správneho poriadku (§ 39 ods.1 Správneho poriadku) neupravujú. Všeobecná právna povaha čestného vyhlásenia v správnom konaní spočíva v tom, že v taxatívne uvedených prípadoch čestné vyhlásenie účastníka (správneho) konania, po náležitom upozornení účastníka na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia, nahradzuje dôkaz. V civilnom sporovom konaní je však pripustenie čestného prehlásenia miesto dôkazu vylúčené. Je tomu tak preto, že sa nejedná o dôkazný prostriedok, ktorým možno zistiť skutkový stav veci s náležitým vyvodením právnych následkov z jeho nepravdivosti, ako napr. pri krivej svedeckej výpovedi. Písomnosti podľa významu „čestné prehlásenia“ možno preto považovať iba za návrh na výsluch svedkov o právne relevantných skutočnostiach uvádzaných v čestných prehláseniach. So zreteľom na vyššie uvedené je potom pojmovo vylúčené, aby uvedené listiny bez ďalšieho preukazovali alebo osvedčovali tvrdenia v nich uvedené. K písomným výpovediam svedkov súd uviedol, že Civilný sporový poriadok umožňuje, aby súd výnimočne z dôvodov hospodárnosti svedkovi uložil, nech na otázky odpovie písomne (§ 196 odsek 3 C.s.p. (napr. imobilní svedkovia). Je nepochybné, že súd bude musieť v takomto prípade stranám konania umožniť písomne sformulovať otázky na svedka a následne, spolu so svojimi prípadnými otázkami, ich bude adresovať svedkovi. Povinnosť svedka vypovedať sa vzťahuje na tento prípad a platí, že svedok musí vypovedať pravdu a nič nezamlčovať, o čom ho súd poučí rovnako ako o trestnoprávných následkoch krivej výpovede a o jeho práve odoprieť výpoveď. Takáto situácia však v konaní nenastala. Žiadna z procesných strán nenavrholo uložiť svedkom na otázky strán sporu odpovedať písomne, ani neuviedla dôvody pre takýto postup súdu. Na písomné svedectvá W. I., K. I. O. F. I. súd preto nemohol prihliadať.

1.6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 C.s.p.. Žalovanej, ktorá bola v konaní plne úspešná, nárok na náhradu trov konania nepriznal, keď v súvislosti s predmetným konaním jej žiadne trovy nevznikli, ani si ich náhradu neuplatnila.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) C.s.p., ktorá žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, jej žalobe vyhovel v plnom rozsahu a priznal jej náhradu trov konania. Vo svojom odvolaní poukázal nato, že predmetná Darovacia zmluva je z právneho hľadiska zmluvou zmiešanou, nakoľko v sebe obsahuje nasledovné typy zmlúv: 1. darovaciu zmluvu, 2. zmluvu o zriadení vecného bremena doživotného bývania, 3. zmluvu o zriadení vecného bremena doživotnej starostlivosti a opatier, pričom charakter a účel tohto vecného bremena právne zodpovedá, 4. zaopatrovacej zmluve. Úmyslom žalobkyne ako

darkyne, bolo Darovacou zmluvou nielen darovať nehnuteľnosti synovi F. I. a v tom čase žalovanej ako jej neveste, ale aj preto, aby bola naplnená jej základná vôľa, aby sa o ňu osobne starali, doopatrovali ju a umožnili jej dôstojné dožitie v byte, ktorý dôverne pozná, obklopená ich láskou, úctou a pravidelnou starostlivosťou a za týmto účelom sa Darovacou zmluvou zriaďovali aj vecné bremená, v rámci ktorých sa kládol dôraz na tento úmysel a základnú vôľu žalobkyne a to zabezpečenie jej zaopatrovania až do dňa smrti. V tomto smere súd právne pochybil a v rozpore s vykonaným dokazovaním uviedol, že súčasťou Darovacej zmluvy nebola zaopatrovacia zmluva, pričom z čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy vyplýva povinnosť žalovanej poskytnúť žalobkyni doživotnú starostlivosť a opateru. Žalobkyňa ako darkyňa, by za žiadnych okolností nedarovala žalovanej ako obdarovanej podiel na predmetných nehnuteľnostiach, ak by predpokladala sled životných udalostí, ktoré nasledovali po darovaní a poznala postoj a správanie, ktoré žalovaná k plneniu si povinností z Darovacej zmluvy a k nej samej ako darkyni zaujme. Za právny základ považujeme, že zo zmiešaného typu zmluvy, ktorým Darovacia zmluva je, došlo: 1. k neplneniu povinností z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opateru, 2. k hrubému porušeniu dobrých mravov, ktoré je založené: - najmä na porušení práv/povinností z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opateru; - na porušení zásad manželskej vernosti žalovanej voči synovi žalobkyne a spôsobenie rozvratu manželstva (rozvodu); - prenechanie podstatnej starostlivosti o deti na syna žalobkyne a žalobkyňu.

2.1. Žalobkyňa uviedla, že z ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu z darovacej zmluvy dochádza na základe dvoch právnych skutočností a to hrubého porušenia dobrých mravov /resp. porušením dobrých mravov značnej intenzity/ voči darcovi a členom jeho rodiny a jednostranného právneho úkonu (prejavu vôle) darcu adresovaného obdarovanému, ktorým sa darca domáha vrátenia daru. Žalobkyňa realizovala niekoľko jednostranných právnych úkonov (prejavov vôle) z titulu darkyne, ktoré adresovala žalovanej ako obdarovanej, ktorými sa domáhala vrátenia daru. Žalovaná ani na jednu výzvu na vrátenie daru, napriek reálnej hrozbe podania žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam titulom vrátenia daru kladne nereagovala a nemala záujem vrátiť dar.

2.2. K porušeniu práv/povinností z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opateru, ku ktorým bola žalovaná ako obdarovaná a tiež ako povinná voči žalobkyni ako oprávnenej osobne zaviazaná v zmysle čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy uviedla, že žalovaná si doteraz neplnila a naďalej neplní povinnosti, ku ktorým je Darovacou zmluvou z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opateru voči žalobkyni zaviazaná. Žalovaná sa v roku 2017 rozviedla so synom žalobkyne F. I.. Od odhalenia nevery vedúcej k rozvodu do súčasnosti neposkytla žalobkyni žiadnu morálnu a ani materiálnu starostlivosť, opateru, pomoc a neprejavila ani elementárny ľudský minimálny záujem o ňu ako osobu, či jej zdravotný stav. Nenavštevovala žalobkyňu, nepozvala ju na stretnutie, nezatelefonovala jej, či inak voči nej neprejavila záujem, pozornosť a podporu. Jediné, na čo žalovaná pravidelne nezabúda sú narodeniny a meniny, ku ktorým jej posielala iba sms správy, žiaden ani symbolický darček. V poskytovaní doživotnej starostlivosti a opateru žalovanej nik nebráni, ani sama žalobkyňa, ani jej syn ani vnuci žalobkyne F. I. mladší a K. I., ktorí žijú v jednej domácnosti so žalobkyňou. Žalovaná ako obdarovaná vo svojej výpovedi jednoznačne preukázala, že si dokonca vôbec neuvedomuje ani to, že má silný morálny záväzok byť vďačná darkyni za poskytnutý dar a z toho vyplýva nielen nevôľa, ale aj nezáujem žalovanej o plnenie si povinností voči žalobkyni, ku ktorým je z Darovacej zmluvy ako obdarovaná povinná a ktoré si doteraz neplnila a naďalej neplní. Uvedené podporili aj svedecké výpovede F. I. O. E. N..

2.3. K porušeniu zásad manželskej vernosti žalovanej voči synovi žalobkyne a spôsobenie rozvratu manželstva (rozvodu) žalobkyňa uviedla, že žalovaná je bývalou nevestou, ktorá sa v roku 2017 rozviedla s jej synom F. I.. Dôvodom rozvodu, čo potvrdili aj svedkovia svojimi výpovedami počas súdom vykonaného dokazovania dňa 02.02.2023, bol primárne pomer žalovanej s iným mužom, pre ktorý opustila nepĺnoleté dospelávajúce deti (vnukov žalobkyne) K. I.. R.. XX.XX.XXXX O. F. I. mladšieho. nar. XX.XX.XXXX a odišla zo spoločnej domácnosti. Rozvodový spis sp. zn. 16Pc/9/2017 týkajúci sa rozvodového konania žalovanej a F. I., ktorý si dal Okresný súd Bratislava IV pripojiť dokazuje len to, že išlo o rýchly rozvod bez dôsledného preukázania pravého primárneho dôvodu rozpadu manželstva. V prípade, ak pre rozhodnutie vo veci v odvolacom konaní pred Krajským súdom v Bratislave bude potrebné dôsledné preukázanie dôvodu rozpadu manželstva. Nevera žalovanej, ktorá predchádzala rozvodu a ktorej odhalenie vyvolalo následné nedorozumenia a nezhody medzi manželmi I., sa osobne dotkli aj žalobkyne ako matky F. I. ťažko ich ako jeho matka znášala, čo možno právne kvalifikovať, že žalobkyňa ako darkyňa pociťovala synovu umu ako vlastnú.

2.4. Žalobkyňa poukázala nato, že žalovaná prenechala podstatnú starostlivosť o deti na ňu a jej syna, keďže v čase po rozvoде manželstva K. O. F. I. mladší zostali bývať u otca F. I., ktorý im aj s ňou zabezpečovali potrebnú každodennú starostlivosť, ako aj celkové podmienky pre ďalší vývoj a prípravu na povolanie. Žalovaná deti K. O. F. I. k sebe občas zavolala a nakúpila im drobnosti. V odpovediach svedkov počas súdom vykonaného dokazovania dňa 02.02.2023 bolo uvedené, že deti k matke neradi chodili, pretože dochádzalo k slovným potýčkam medzi nimi a matkiným partnerom, ktorý má holdovať požívaniu alkoholu.

2.5. Žalobkyňa zotrvala na tom, že v rámci vykonaného dokazovania bolo preukázané správanie žalovanej, ktoré odôvodnene zakladá vrátenie daru a spočíva najmä v neposkytovaní starostlivosti a opatery, a teda porušení povinností vyplývajúcich z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opatery podľa čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy. V správaní žalovanej pred rozvođom s F. I. a bezprostredne po ňom, vrátane nevery, opustenia spoločnej domácnosti a prenechanie podstatnej časti starostlivosti o spoločné deti F. O. K. I. na F. I. a žalobkyňu, keď F. I. nepoberal výživné na deti od žalovanej a deti tiež nepoberali výživné od žalovanej. V samotnom postoji žalovanej k žalobkyni a jej synovi, ktorý preukazovala aj počas prebiehajúceho súdneho konania a vo svojich písomných ako aj ústnych vyjadreniach, ktoré v mnohých prípadoch neboli založené na objektívne-pravdivých skutočnostiach. Osobitne pokiaľ ide o písomné svedectvo W. I. (nevlastnej dcéry F. I.) uviedla, že súd prvej inštancie správne právne vyhodnotil, keď toto nevzal do úvahy. Písomné svedectvo W. I. je irelevantné ešte z jedného podstatného dôvodu a to, že nevypovedá, resp. nepopisuje konkrétnu osobnú starostlivosť, ktorú žalovaná bola povinná poskytovať žalobkyni z vecného bremena doživotnej starostlivosti a opatery v zmysle čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy. Skutočnosti a fakty uvedené v rozsudku sú uvedené neobjektívnym spôsobom, nie sú uvedené vo vzájomnej súvislosti a len na prospech žalovanej. Rozsudok ako taký vyznieva ako obhajoba žalovanej a jej správania sa k žalobkyni. Žalobkyňa mala zato, že súd prvej inštancie nezhodnotil vykonané dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a pri ich hodnotení nevzal do úvahy viaceré podstatné skutočnosti, ktoré neuviedol ani v rozsudku, nezohľadnil výsledky vykonaného dokazovania na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023 svedčiace proti žalovanej (obdarovanej), jeho rozhodnutie teda vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobkyňa v odvolaní poukázala na doslovné prepisy svedeckých výpovedí F. I. O. E. N. a žalovanej zo súdneho pojednávania konaného dňa 02.02.2023 k otázkam súvisiacim s poskytovaním starostlivosti, iniciatív k tejto starostlivosti a pod. Žalovaná sa reálne nestará ani o nehnuteľnosti, i keď z právneho hľadiska to môže vyzeráť, že sa o ne stará, keď žalovaná od rozvođu po súčasnosť uhrádza za nehnuteľnosti len Daň z nehnuteľnosti. Žalovaná v októbri 2017 podpísala s jej synmi K. O. F. I.. Dohodu o užívaní spoluvlastníckeho podielu, konkrétne jej spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k celku na nehnuteľnostiach (t.j. bytu spoločných častí bytového domu a garáže), v rámci ktorej sa uvádza, že všetky náklady na bývanie, opravy a poplatky spojené s užívaním bytu, nehnuteľného a hnutel'ného majetku hradí užívateľ. V Dohode o užívaní sa tiež uvádza, že žalovaná ako podielový spoluvlastník 1/2 predmetných nehnuteľností, ale neužívateľ, týmto je zbavená povinnosti prispievať na náklady spojené s užívaním a neužívaním predmetných nehnuteľností to všetko, každý zo synov, za odplatu 100.- €. mesačne. V predmetnej dohode sa však neriešia zálohy na platby za vodu, kúrenie, OLO a pod. Napriek existencii tejto dohody v skutočnosti všetky náklady na bývanie, poplatky, poistenie, náklady na opravy a údržbu spojené s nehnuteľnosťami uhrádza v plnej výške F. I., syn žalobkyne, ktorému žalobkyňa mesačne prispieva na tieto základné platby sumu vo výške 80,- €.

2.6. Záverom vo svojom odvolaní poukázala na zaujímavé a neobvyklé správanie sudkyne JUDr. Taťány Polákovej, ktoré zakladá dôvodné obavy z porušenia jednak všeobecného princípu spravodlivosti, ako aj princíпов uvedených v čl. 7 ods. 2 a čl. 9 C.s.p..

Pred prvým pojednávaním, ktoré sa konalo dňa 27.10.2022, na chodbe pred pojednávacou miestnosťou, sa sudkyňa JUDr. Taťána Poláková na chodbe zastavila pri žalobkyni (zdôrazňujeme predtým ju osobne nepoznajúc) a nepatrične sa zvýšeným hlasom rozčúľila, že čo tu toľkí robíme a kto sme, pretože ona na pojednávanie pozvala len žalobkyňu. Namietala, že konajúca sudkyňa s poukazom na čl. 7 ods. 2 a § 148 C.s.p. nevykonala ani jeden z pokusov o zmier medzi stranami sporu. V rozpore s čl. 9 sa mohli vyjadriť k stanovisku žalovanej zo dňa 11.05.2022 až v záverečnej reči. Pokiaľ ide o elektronickú dostupnosť súdneho spisu, tak spis pred posledným pojednávaním vo veci, ktoré sa konalo dňa 23.03.2023 nebol v kompletnej elektronickej podobe dostupný, sudkyňa ho žurnalizovala priamo na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023. V zápisniciach z jednotlivých pojednávaní konaných dňa 27.10.2022, 02.02.2023 a 23.03.2023 neboli dôsledne zaznamenané všetky rozhodné skutočnosti

a preto k zápisniciam zo dňa 27.10.2022 a dňa 23.03.2023 podávali pripomienky. K zápisnici zo dňa 02.02.2023 pripomienky nepodávali, nakoľko mali istotu, že bol urobený zvukový záznam z pojednávania, ale aj v tejto zápisnici neboli zapísané niektoré podstatné a pre spor dôležité skutočnosti. Navyiac žalovaná po jednotlivých pojednávaniach vo veci zostávala v pojednávacej miestnosti a dokonca na poslednom konanom pojednávaní dňa 23.03.2023 ju o to, aby po pojednávaní zostala na chvíľu v pojednávacej miestnosti sama, sudkyňa osobne požiadala.

3. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá odvolanie nepovažovala za dôvodné a žiadala rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nikdy nebola uzatvorená zmiešaná zmluva, ale dňom 24.09.2007 bola uzatvorená Darovacia zmluva, ktorej predmetom bolo darovanie nehnuteľností rovnakým dielom v podiele 1 k celku F. I. a jej. Súčasťou darovacej zmluvy bolo zriadenie vecného bremena v prospech žalobkyne a to doživotného bývania v darovanom dome a doživotnej starostlivosti a opateru a tieto skutočnosti má žalobkyňa zabezpečené. Žalobkyňa je plne sebestačná, nepotrebuje v súčasnosti starostlivosť a opateru. V prípade potreby opateru sa jej bude snažiť poskytnúť a zabezpečiť ak jej to bude umožnené žalobkyňou a exmanželom. K porušeniu zásad manželskej vernosti uviedla, že tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde nakoľko manželstvo nefungovalo, požiadala ona o rozvod a opustila spoločnú domácnosť, aby nedochádzalo ku konfliktom. Odsťahovala sa, doslovne musela utiecť zo strachu o svoju osobu. Počas manželstva ju exmanžel fyzicky napadol, čo aj potvrdil vo svojej výpovedi na pojednávaní.

3.1. Ani tvrdenia žalobkyne o prenechaní podstatnej starostlivosti o deti na syna žalobkyne sa nezakladajú na pravde. Starostlivosť poskytovali deťom rovnakým dielom a deti boli rovnako u nej ako u otca, čo aj môj exmanžel potvrdil na pojednávaní. V odvolaní sa vyjadruje žalobkyňa, že deti ku nej neradi chodili, čo sa nezakladá na pravde. Všetky tieto tvrdenia sú vyvrátené samými deťmi v ich písomnom svedectve zo dňa 11.05.2022, ktorí žili s nimi v spoločnej domácnosti a sami vedia posúdiť skutočnosti. Deti nikdy neopustila. Dcéra W. bola s ňou v dennodennom kontakte a skoro denne bola u nej, aj keď s nimi už nebývala (neprespávala na Č. ulici). Svedectvo E. N.Á.P. je nedôveryhodné, nežila s nimi v spoločnej domácnosti a taktiež sa minimálne navštevovali a keď sa deti narodili sme sa ešte nepoznali. V súvislosti s poskytovaním starostlivosti sa s otázkou, prečo žalobkyňa neponúkla alebo nenavrhol, aby absolvovala odborné vyšetrenie uviedla, že ona ju o to nepožiadala, nemá také možnosti a na oddelení kde vtedy pracovala, jej zdravotný stav nevyžadoval poskytovanie starostlivosti na jednotke intenzívnej starostlivosti. S poskytovaním starostlivosti nie je podmienka kupovať darčeky žalovanej a jej zdravotnom stave ju informovali a informujú deti. Dohoda o užívaní predmetných nehnuteľností, konkrétne jej spoluvlastníckeho podielu s deťmi bola spísaná pre ich ochranu, aby ich nemohli vyhodiť a nikde v dohode nie je písané, že by jej mali dať nejakú odplatu, ale sa dohodli s exmanželom na príspevku na náklady na bývanie v sume 100,-€ mesačne jemu do rúk. Žalovaná trvala na tom, že z jej strany neboli hrubo porušené dobré mravy a nie je dôvod na vrátenie daru. Žalobkyňa nepreukázala žiadny relevantný dôkaz na vrátenie daru a porušení dobrých mravov z jej strany voči žalobkyňi a členom jej-mojej rodiny sa vždy správala úctivo a milo.

4. Žalobkyňa v replike zotrvala na odvolacom petite, odvolacích dôvodoch a argumentoch, keď navyiac k Darovacej zmluve ako zmluve zmiešanej poukázal na ustanoveniam § 491 ods. 1,3 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa napriek vyjadreniu žalovanej k odvolaniu, v rámci ktorého v zásade neuviedla žiadne nové podstatné skutočnosti, ktoré by už neboli uvedené a vykonané pred prvoinštančným súdom, má stále za to, že súd na podklade dôkazov vykonaných v konaní, mal dostatočne preukázané (právne, skutkovo aj fakticky) okrem iných porušení, najmä porušenie povinnosti doživotnej starostlivosti a opateru, ku ktorej bola žalovaná ako obdarovaná a tiež ako povinná voči žalobkyňi ako oprávnenej osobne zaviazaná v zmysle čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy so zriadením vecného bremena zo dňa 24.09.2007, a teda tým aj splnenie podmienok na vrátenie daru. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a tiež skutkový stav veci bol zistený v rozpore s vykonaným dokazovaním, čím je daný aj odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p..

5. Žalovaná rovnako v duplike zopakovala dôvody, pre ktoré nepovažuje skutočnosti uvedené v odvolaní a v replike za pravdivé a zakladajúce zmenu napadnutého rozsudku. Napadnutý rozsudok považovala za správny a žiadala odvolací súd, aby tento rozsudok potvrdil.

6. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie C.s.p. preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379, 380 ods. 1 C.s.p. v napadnutom rozsahu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

7. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2 dáva odvolaciemu súdu možnosť v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.1. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

8. Vzhľadom na predmet konania je potrebné zaoberať sa otázkou a skúmať, či boli splnené podmienky na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

8.1. Súdna prax sa zjednotila na tom, že negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi alebo k jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Nie je možné považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konania v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie vyvoláva. V takom prípade len všeobecne možno konštatovať, že ide o ich spôsob komunikácie. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného, možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti, to znamená, že treba brať do úvahy správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny (pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/78/2008, Uznesenie ÚS SR, sp. zn.: I. ÚS 232/2019). K povinnosti obdarovaného poskytovať primeranú pomoc a prejavovať patričnú úctu darcovi nemožno zaradiť povinnosť obdarovaného poskytovať pomoc len podľa predstáv a v čase určenom darcom. (pozri Uznesenie ÚS SR, sp. zn. II. ÚS 371/2018). Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, ktoré sa vyznačuje značnou intenzitou alebo sústavnosťou (opakovateľnosťou), pričom vonkajším prejavom môžu byť fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie pomoci, hrubý nezáujem, pričom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (pozri R 61/1997). Právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného. Za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napríklad predaj darovanej veci cudzej osobe, alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí (pozri R 31/1999).

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu má odvolací súd zato, že v preskúmvanej veci rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p., pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania riadne zhodnotil, keď dôsledne rozviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých jednotlivých dôkazov (výsluchom strán sporu, svedkov F. I., E. N., výpisom z LV č. XXXX, zmluvou o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 17.09.2007, listom žalovanej zo dňa 07.06.2017, dohodou o užívaní spoluvlastníckeho podielu zo dňa 01.10.2017, výpismi z peňažného ústavu, darovacou zmluvou zo dňa 24.09.2007, listom žalobkyne zo dňa 27.01.2021, rozsudkom Okresného súdu Bratislava X. zo dňa 02.10.2017, č.k. 16Pc/9/2017) vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Súd prvej inštancie citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery a prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd

prvej inštancie s ohľadom na vykonané dokazovanie a v súlade so závermi v odseku 8.1. primerane odôvodnil, prečo považoval nárok žalobkyne za nedôvodný, keď podrobne a detailne vysvetlil (pozri odsek 21. až 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku) ako dospel k záveru, prečo správanie sa žalovanej voči žalobkyni, nemožno klasifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na vzájomné sa správanie strán sporu ani ako sústavné porušovanie, ktoré by v dôsledku dĺžky jeho trvania, priebehu alebo pôsobenia bolo možné takto hodnotiť, ktoré by malo za následok vrátenie daru. Súd prvej inštancie teda svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2,3 C.s.p.), na ktoré odôvodnenie poukazuje aj odvolací súd a s ktorým sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje a k podstatným dôvodom odvolania žalobkyne považuje potrebné uviesť niektoré nasledovné fakty.

10. Za nedôvodné považuje odvolací súd námietky žalobkyne, že súd prvej inštancie právne pochybil, keď v rozpore s vykonaným dokazovaním uviedol, že súčasťou Darovacej zmluvy nebola zaopatrovacia zmluva, pričom z čl. 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Darovacej zmluvy vyplýva povinnosť žalovanej poskytnúť žalobkyni doživotnú starostlivosť a opateru.

10.1. Odvolací súd zastáva názor, že čl. VII Darovacej zmluvy obsahuje dohodu strán darovacej zmluvy o zriadení vecného bremena, čo priamo vyplýva z čl. VII ods. 1 podľa ktorého sa touto zmluvou zároveň zriaďuje v prospech darcu vecné bremeno: -Doživotného bývania v darovanom byte, -Doživotnej starostlivosti a opateru. Len samotné slovné spojenie „Doživotnej starostlivosti a opateru“ samé o sebe neznamená a nemá za následok, že medzi darcom a obdarovanými bola uzavretá zaopatrovacia zmluva, keď z obsahu Darovacej zmluvy nič také nevyplýva a záväzok obdarovaných ako povinných osôb zaopatriť druhú zmluvnú stranu nie je vôbec v zmluve špecifikovaný. Odvolací súd zastáva právny názor, že je potrebné, aby obsah zaopatrovacieho plnenia bol v zmluve vymedzený čo najpresnejšie, ale tiež, aby si účastníci zmluvy boli vedomí, že v prípade neplnenia záväzku poskytovať zaopatrenie alebo v prípade neposkytovania riadneho zaopatrenia z tohto dôvodu, už nemožno žiadať o „zrušenie zmluvy“, ale možno sa len domáhať riadneho plnenia alebo jeho peňažného ekvivalentu. Aj vzhľadom na uvedené prípadné samotné pochybenie súd prvej inštancie, ktoré ale nebolo preukázané, nemá žiadny vplyv na správnosť napadnutého rozsudku vzhľadom na predmet konania.

11. Žalobkyňa v odvolaní zotrvala na tvrdeniach (pozri odseky 2.2 až 2.5) ako v konaní pred súdom prvej inštancie, že správanie sa žalovanej ako obdarovanej vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, resp. je porušením dobrých mravov značnej intenzity voči nej ako darcovi a členom jej rodiny, z dôvodu, že žalovaná sa v roku 2017 rozviedla s jej synom a od odhalenia nevery vedúcej k rozvodu do súčasnosti jej neposkytla žiadnu morálnu a ani materiálnu starostlivosť, opateru, pomoc a neprejavila ani elementárny ľudský minimálny záujem o ňu ako osobu, či jej zdravotný stav. Nenavštevovala ju, nepozvala ju na stretnutie, nezatelefonovala jej, či inak voči nej neprejavila záujem, pozornosť a podporu. Jediné, na čo žalovaná pravidelne nezabúda sú narodeniny a meniny, ku ktorým jej posielala iba sms správy, žiadení ani symbolický darček.

11.1. Okrem záverov v odseku 8.1. odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska intenzity porušenia dobrých mravov zakladajúce právo domáhať sa vrátenia daru, musí ísť o také porušenie, ktoré závisí od komplexného posúdenia žalobkyňou tvrdených skutkových okolností. Tieto však v konaní preukázané neboli a bez ďalšieho nezakladajú aplikáciu ust. § 630 Občianskeho zákonníka. V kontexte uvedených dokazovaní zistených okolností odvolací súd poukazuje na správne odôvodnenie súdu prvej inštancie v časti posúdenia hrubého porušenia dobrých mravov (pozri odsek 21. až 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd jednoznačne zastáva názor, že len neposkytnutie opateru podľa predstáv a v čase určenom darcom, ktoré žalobkyňa ani nepotrebovala a nežiadala, neuhrádzanie nákladov spojených s darovaným bytom aj vzhľadom na Dohodu o užívaní spoluvlastníckeho podielu (čl. 37 spisu), samotné nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí nemožno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ani správanie sa obdarovanej, ktoré je typické pre rozvádajúce manželstvo (zánik spoločnej domácnosti, nezáujem o spolužitie, strata citových väzieb, nevera, nevďak) prípadne prenechanie podstatnej časti starostlivosti o spoločné plnoleté deti F. O. K. I. na bývalého manžela a žalobkyňu aj vzhľadom na spomínanú Dohodu o užívaní spoluvlastníckeho podielu (toto v konaní ani nebolo jednoznačne preukázané), rovnako nie je možné bez ďalšieho kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Odvolací súd nepochybne vzhliadol z obsahu spisu, že vzťahy medzi žalobkyňou ako darcyňou, jej synom F. I. a žalovanou ako obdarovanou a bývalou manželkou syna žalobkyne, sú práve z dôvodu rozvodu vážne narušené, čo však

nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre aplikáciu § 630 Občianskeho zákonníka a naplnenia skutkovej podstaty hrubého porušenia dobrých mravov.

12. Odvolací súd považuje za neopodstatnené dôvody odvolania žalobkyne, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (pozri odsek 2.5) . Odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov sporových strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov sporových strán, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 a § 193 C.s.p.. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je naplnený. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo vzťahu k odvolaním napadnutému rozsudku nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov sporových strán nevyplnuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 192 a § 193 C.s.p., alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

13. Vo vzťahu k námietkam týkajúcich sa vystupovania a správania sa konajúcej sudkyne JUDr. Taťány Polákovej pred začatím pojednávania odvolací súd uvádza, že tieto zostali len v rovine tvrdení a neboli preukázané. Rovnako nebolo preukázané, že by žalovaná zostávala po pojednávaní v pojednávacej miestnosti, keď zo zápisníc z pojednávania konaných dňa 27.10.2022, 2.2.2023 a 23.2.2023 ale aj zo zvukových záznamoch z týchto pojednávania, ktoré sú uložené v registri - ESS vyplýva len to, že na prvom pojednávaní dňa 27.10.2022 požiadala žalovaná o vystavenie potvrdenia o pojednávaní do zamestnania. K nedostatkom a chybám v zápisniciach o pojednávaní, v ktorých podľa žalobkyne neboli dôsledne zaznamenané všetky rozhodné skutočnosti, odvolací súd uvádza tieto samé o sebe nemajú vplyv na správnosť napadnutého rozsudku vzhľadom na skutočnosť, že sa vyhovoval zvukový záznam z pojednávania. Správnosť zapísania priebehu pojednávania bude verifikovaná, či už konajúcim súdom, alebo súdom vyššej inštancie porovnaním s vyhotoveným zvukovým záznamom. V zásade možno dospieť k záveru, že v prípade, ak bude vyhotovený zvukový záznam a zápisnica, bude pre ďalšie konanie, či už na súde prvej inštancie, alebo odvolacom súde pre zistenie skutočného obsahu prednesu strany alebo výsluchu svedka, znalca alebo strany konania rozhodné to zacytenie, ktoré bude obsiahnuté vo zvukovom zázname, a nie v zápisnici.

13.1. Za nedôvodné považuje odvolací súd aj dôvody odvolania žalobkyne, ktorá namietala postup súdu prvej inštancie a konajúcej sudkyne, ktorá v rozpore s ustanoveniami čl. 7 ods. 2 a § 148 C.s.p. nevykonala ani jeden z pokusov o zmier medzi stranami sporu. Mediačná funkcia súdu slúži predovšetkým na to, aby strany konania zvážili efektivitu ďalšieho postupu v konaní, pričom túto prioritizovanú formu ukončenia súdneho sporu musí súd vždy uprednostniť a dbať na to, aby sa o uzavretie zmiery pokúsil. V danom prípade je potrebné dať za pravdu žalobkyne v tom, že súd prvej inštancie sa mohol a mal pokúsiť o zmier. Tu je však potrebné podotknúť, že pokiaľ niektorá zo strán mala záujem o zmierlivé vyriešenie sporu, právna zástupkyňa žalobkyne, resp. žalovaná mali možnosť súdu návrh na uzavretie zmiery predniesť, prípadne informovať súd o vôli strany zmier uzavrieť, čo sa nestalo. K uvedenému odvolaciemu dôvodu je potrebné zdôrazniť, že nesprávny procesný postup súdu musí znemožňovať realizáciu práv strany sporu a musí dosahovať takú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Hoci sa súd prvej inštancie nepokúsil riadne o uzavretie zmiery, v danom prípade nemožno konštatovať, že by išlo o taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, inými slovami, nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.. Rovnako nebol naplnený tento odvolací dôvod, ktorý mal byť daný tým, že žalobkyňa sa v rozpore s čl. 9 C.s.p. mohla vyjadriť k stanovisku žalovanej zo dňa 11.05.2022 až

v záverečnej reči. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné podanie žalovanej označené ako Vyjadrenie k žalobe osobne podané na súd prvej inštancie dňa 11.5.2022 (č.l. 59 spisu) bolo doručené žalobkyni dňa 20.7.2022 (č.l. 165 spisu) spolu s predvolaním na pojednávanie, ktoré bolo vytyčené na deň 27.10.2022. Žalobkyňa mala dostatočný časový priestor, aby sa k tomuto vyjadrila a keď to urobila až v rámci svojej záverečnej reči nemôže to ísť na ľarchu konajúceho súdu, ktorým jej nebolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ďalšími námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní sa odvolací súd opätovne nezoberal, keď v odvolaní len zotrvala na všetkých argumentoch ako v konaní pred súdom prvej inštancie. Tieto ale nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci, sú v rovine úvah bez podloženia relevantných dôkazov a nie sú spôsobilé spochybníť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. V konaní nevyplynuli najavo ani také vady konania, ktoré by mali za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa sa nestotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti a neznamená ani oprávnenie odvolacieho súdu nahradiť správne právne názory súdu prvej inštancie jeho vlastnými, len preto, že nezodpovedajú predstavám žalobkyne o tom, ako má súd vo veci rozhodnúť, keď súd prvej inštancie sa neodchýlil od znenia § 630 Občianskeho zákonníka, ani nepoprel ich účel a význam, keď dôsledne skúmal, či boli splnené podmienky na vrátenie daru v zmysle citovaného ustanovenia, podľa ktorého darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy a dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná z dôvodov uvedených vyššie.

14.1. Z rovnakých dôvodov sa odvolací súd nezaoberal ani námietkami žalobkyne uvedenými v replike (pozri odsek 4.), keďže sa v prevažnej miere jedná o totožné námietky ako v odvolaní a v prípade nových námietok na tieto odvolací súd nemá prečo prihliadať a to s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 4 C.s.p., podľa ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu.

15. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil vrátane výroku o trovách konania.

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Nakoľko odvolací súd odvolaniu žalobkyne nevyhovел a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, mala žalovaná v odvolacom konaní plný úspech a vznikol jej voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).